

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Impostor fenomén a sebehodnocení u českých vysokoškolských studentů

Autorka práce: Markéta Křížová

Oponent práce: Mgr. Václav Škvařil

Autorka se ve své bakalářské práci rozhodla věnovat zajímavému a v rámci ČR málo prozkoumanému tématu „*impostor fenoménu*“ (dále jen IF), který se v rámci veřejného prostoru v posledních letech objevuje stále častěji. Práce je rozdělena na sekci teoretickou a praktickou, po formální stránce splňuje všechny náležitosti (abstrakt, úvod, teoretické kapitoly, kapitoly praktické části, závěr, diskuse, přílohy). Praktická a teoretická část jsou svým rozsahem vyvážené, obsahově spolu korespondují. Autorka se opírá především o zahraniční výzkumy a zahraniční literaturu.

Teoretická část čtenáře nejprve seznamuje s definicí IF z pohledu různých autorů. Autorce se podařilo čtivým a srozumitelným způsobem vysvětlit jemné rozdíly mezi základními pojmy, např. mezi „*impostor syndromem*“ a „*impostor fenoménem*“. Za důležité považuji, že zdůrazňuje rozdíl ve vnímání tohoto fenoménu v akademické obci a laickou veřejností. V následujících částech text odkazuje především na nejrozsáhlejší zahraniční výzkumy, skrze které lze operacionalizaci a konceptualizaci IF lépe porozumět. Autorka čtenáři napomáhá kvalitní strukturací textu, vlastními interpretacemi i shrnutím podstatných bodů, z kterých je možno usuzovat na poctivou rešerši, dobrý vhled do tématu i její vlastní zaujetí.

Především oceňuji, že si autorka prostudovala metodologii jednotlivých výzkumů, je schopna jejich komparace a neopomněla zmínit limity i možná doporučení pro další bádání. Díky této dobře odvedené práci se lze snáz orientovat i ve vztazích mezi IF a jinými fenomény, např. perfekcionismem, neuroticismem, úzkostí, depresí, atribucí apod. V závěru teoretické části jsou představeny sebesuzovací nástroje, kterých lze při výzkumu IF využít. U každého nástroje nechybí zmínka o překladu a možnosti využití v českém prostředí, což mohou ocenit především čtenáři, kteří by se zajímali o jejich aplikaci v našich podmínkách.

Autorka se vyjadřuje srozumitelně, text je dobře napsaný, hezky plyne, obsahuje minimum gramatických chyb, nejasné pojmy jsou vždy definovány, neshledávám zde žádné formální prohřešky.

Praktická část je zpracována adekvátně, pro své výzkumné cíle autorka zvolila smíšený design a svůj výběr srozumitelně zdůvodnila. Nejprve seznamuje čtenáře s hypotézami, které si stanovila v rámci kvantitativní části, následně uvádí výzkumné otázky pro kvalitativní část. Pozitivně hodnotím, že stanovené hypotézy jsou opřeny o zjištění ze zahraničních výzkumů. Oceňuji také zvolené metody sběru dat a rád bych vyzdvihнул píli, kterou autorka věnovala pilotní části výzkumu sloužící mimo jiné k ověření srozumitelnosti vlastního překladu z anglického jazyka. Popis výzkumu, použitých metod sběru dat i popis sledovaného vzorku je možné považovat za kvalitní. V celkovém zpracování se promítá pečlivost, důslednost a uvážlivost výzkumnice.

Výsledky kvantitativní části jsou prezentovány důkladně a jednotlivé statistické jevy jsou vysvětleny a popsány velmi podrobně. K lepšímu porozumění a ilustraci výsledků slouží doprovodné grafy a tabulky, pro snazší orientaci v textu jsou významné údaje zvýrazněny tučným písmem.

Množství účastníků kvalitativní části výzkumu lze považovat pro potřeby bakalářské práce za dostačující. Hlavní metodou sběru dat byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, který se zaměřoval na tři hlavní tematické okruhy (škola, osobnost, rodina). Ke zpracování dat bylo využito obsahové tematické analýzy, skrze kterou bylo identifikováno celkem 13 témat. Za menší nedostatek by se dalo považovat, že není blíže popsáno, jakým způsobem bylo následně z těchto oblastí identifikováno šest společných témat respondentů, pouze je uvedeno, že ke kódování byl využit software MAXQDA. Naopak za velmi zdařilé považuji zpracování medailonku ke každému z účastníků, což dává čtenáři možnost ponořit se do jednotlivých příběhů, vidět výpovědi účastníků v širším kontextu a vnímat skrze konkrétní citace z rozhovorů i jemnější nuance sledovaných témat. Součástí medailonků jsou i interpretace autorky, ve kterých projevila dobrou schopnost vhledu do tématu i určité teoretické citlivosti. Autorka také klade otázky a vyslovuje hypotézy, které čtenáře vybízí k vlastnímu myšlení a otevírá tím cestu případné diskusi. Následná zjištěná témata jsou popsána jasně a srozumitelně, text je opět obohacen přímými citacemi. Za určitý spíše marginální nedostatek by se dalo považovat, že přestože je text psán odborným jazykem, obsahuje i neformální či hovorová slova (nemyšleno u přímých citací), která celkový dojem lehce narušují.

Závěrečnou diskusi hodnotím pozitivně, diskuse je dobře strukturovaná a členěná. Zjištěné poznatky autorka porovnává s výzkumy, s kterými jsme byli seznámeni v teoretické části, komparace s uvedenou literaturou je provedena kvalitně, opět oceňuji přínos vlastních interpretací autorky.

Celkově práci považuji za velmi zdařilou. Autorka ve své bakalářské práci prokázala kvalitní schopnost zpracovat vybrané téma, interpretovat data, komparovat je a vyvozovat obecné závěry. Bakalářská práce splnila cíle, které si stanovila a odpověděla na výzkumné otázky. Práce obsahuje všechny formální náležitosti a splňuje kritéria kladená na bakalářské práce na katedře psychologie. Prosím autorku, aby se při obhajobě soustředila na samotnou konceptualizaci „*impostor fenoménu*“. Které charakteristiky „*impostor fenoménu*“ považuje za klíčové? V čem vnímá rozdíly v pojetí „*impostor fenoménu*“ v akademické obci a mezi laickou veřejností?

Bakalářskou práci Markéty Křížové vřele doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 4. 5. 2024

Mgr. Václav Škvařil